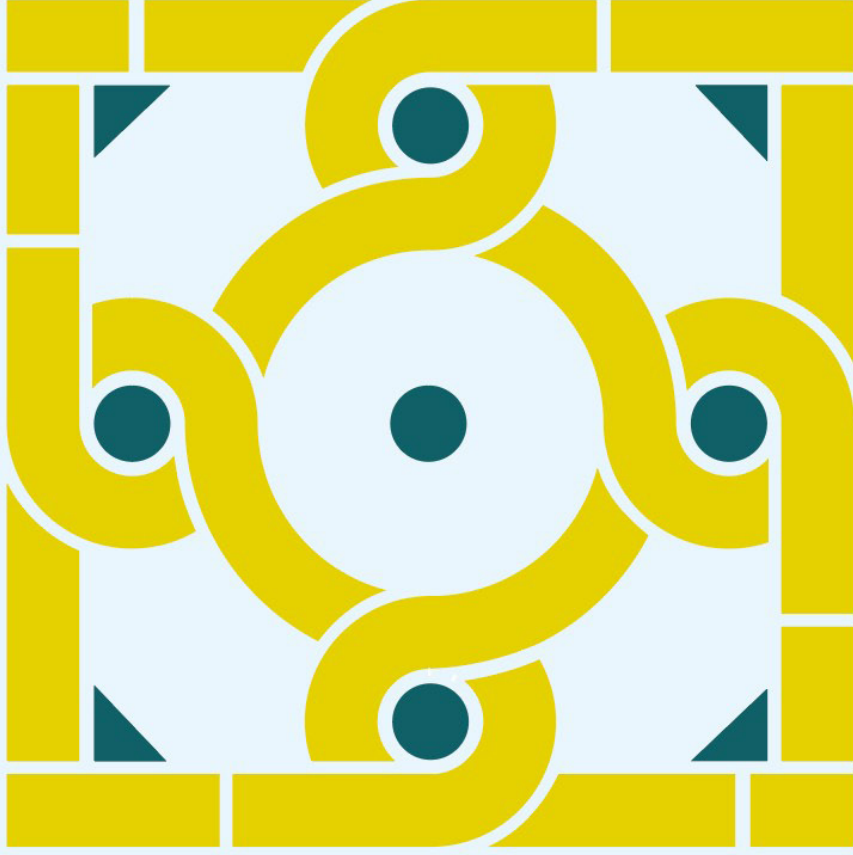

Mersin Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

26. Orta Çağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu

19 - 22 Ekim 2022

ÖZET BİLDİRİ KİTABI

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

T.C. ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

**26. Orta Çağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları
Sempozyumu
19-22 Ekim 2022 / Mersin**

**26. Orta Çağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Sempozyumu
Bildiri Özetleri Kitabı**

Birinci Baskı, Ekim 2022, Ankara

Hazırlayanlar

Suzan GÜR - Evre ÇORUH
İlkay TÜRKDOĞAN

Dizgi - E-Yayın

Ömer GÜCCÜK

ISBN

978-975-17-5301-4

9 789751 753014

DESTEKLEYEN KURUMLAR

**T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI**

**T.C. ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU**

**ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
BAŞKANLIĞI**

MERSİN ÜNİVERSİTESİ 1982

T.C. MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

**MERSİNLİ BELEDİLER
BİRLİĞİ**

SEMPOZYUM BAŐKANI

Prof. Dr. Candan ÜLKÜ

ONUR KURULU

Prof. Dr. Muhammet HEKİMOĐLU

Prof. Dr. Gönül ÖNEY

Prof. Dr. Rüçhan ARIK

Prof. Dr. Oluő ARIK

Prof. Dr. Rahmi Hüseyin ÜNAL

Prof. Dr. Filiz YENİŐEHİRLİOĐLU

DÜZENLEME KURULU

Dr. Zeki ERASLAN

Dr. Adem UZUN

Prof. Dr. Candan ÜLKÜ

Prof. Dr. Savaş YILDIRIM

Dr. Öğr. Üyesi Rüstem BOZER

Prof. Dr. Abdülhamit TÜFEKÇİOĞLU

Prof. Aysen SOYSALDI

Murat Altan ERİK

Suzan GÜR

Evre ÇORUH

Doç. Dr. Halil SÖZLÜ

Doç. Dr. Şener YILDIRIM

Dr. Öğr. Üyesi Emel YILDIZ

Dr. Öğr. Üyesi Lale YILMAZ

Arş. Gör. Halil ELEMANA

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Zeliha DEMİREL GÖKALP

Prof. Dr. Yıldray ÖZBEK

Prof. Dr. Yelda OLCAY UÇKAN

Prof. Dr. Sibel ÜNALAN

Prof. Dr. Serpil BAĞCI

Prof. Dr. Sema DOĞAN

Prof. Dr. Selçuk MÜLAYİM

Prof. Dr. Sacit PEKAK

Prof. Dr. Kenan BİLİCİ

Prof. Dr. Kadir PEKTAŞ

Prof. Dr. İrfan YILDIZ

Prof. Dr. Hüseyin YURTTAŞ

Prof. Dr. Halit ÇAL

Prof. Dr. Gülsen BAŞ

Prof. Dr. Gülgün KÖROĞLU

Prof. Dr. Gül TUNÇEL

Prof. Dr. Gözde RAMAZANOĐLU

Prof. Dr. Burcu CEYLAN

Prof. Dr. Bozkurt ERSOY

Prof. Dr. Baha TANMAN

Prof. Dr. Ali BORAN

Prof. Dr. Ali BAŞ

Prof. Dr. Ahmet Ali BAYHAN

Prof. Dr. Abdülhamit TÜFEKÇİOĞLU

Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR

Dr. Öğr. Üyesi Rüstem BOZER

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet GÖRÜR

Doç. Dr. Zekai ERDAL

Doç. Dr. Savaş MARAŞLI

Doç. Dr. Oğuz ALP

Doç. Dr. Muharrem ÇEKEN

Doç. Dr. Meryem ACARA ESER

Doç. Dr. Kemal ÖZKURT

Doç. Dr. Ayça TİRYAKİ

Doç. Dr. Aslı SAĞIROĞLU ARSLAN

SEKRETARYA

Arş. Gör. Halil ELEMANA

GRAFİK TASARIM

Doç. H. Arif BAĐÇIVAN

İÇİNDEKİLER

SEMPOZYUM PROGRAMI	1
SÖZLÜ BİLDİRİLER	13
MİMARLARIN KENDİ EVLERİ: RAIMONDO D'ARONCO ÖRNEĞİ	
Doç. Dr. Hatice ADIGÜZEL.....	13
ARŞİVLERDE MERSİN'DEKİ GAYRİMÜSLİMLER VE İBADET YAPILARINA İLİŞKİN BİLGİ VE BELGELER	
Dr. Öğr. Üyesi Tuba AKAR	15
SANAT TARİHİ ÇALIŞMALARINDA ENDÜSTRİ MİRASI	
Dr. Berrin AKIN AKBÜBER.....	17
ANADOLU SELÇUKLU ÇAĞI'NA AİT FİGÜRLÜ BİR KABARTMAYA DAİR BAZI YORUMLAR	
Doç. Dr. A. Oğuz ALP	19
KOSOVA'NIN YAKOVA VE İPEK ŞEHİRLERİNDEKİ OSMANLI DÖNEMİ KÖY CAMİLERİNDE CEPHE TASARIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME	
Buket İLTER ALPER, Dr. Öğr. Üyesi Rüçhan BUBUR	21
İSLAM SANATINDA MA'KİLİ YAZININ TANIMI VE TİPOLOJİSİ ÜZERİNE BİR DENEME	
Doç. Dr. Alper ALTIN.....	23
ANİ ÖRENYERİ KAZISI 2022 YILI ÇALIŞMALARI	
Doç. Dr. Muhammet ARSLAN.....	25
TÜRK HALK MİMARİSİNİN ERİL MEKÂNLARI: KAYSERİ KÖY ODALARINDAN ÖRNEKLER	
Doç. Dr. Aslı SAĞIROĞLU ARSLAN.....	27
DAĞLIK KİLİKYA'DA İKİ SIRA DIŞI HAC YERİ	
Dr. Nergis ATAÇ	28
İSLAM RESMİNDE ORTAK MOTİFLER: ŞEHNAME DESTANI VE PEYGAMBER KISSALARI	
Dr. Derya AYDIN	31
“ORYANTALİZM” VE “TURQUERIE/TÜRK MODASI” NI YENİDEN OKUMAK: AVRUPA'YI SARAN HAYRANLIĞIN GÖRÜNMEYEN ÖTEKİ YÜZÜ	
Doç. Dr. Derya UZUN AYDIN.....	33
HARPUT İÇ KALE KAZILARINDA BULUNAN KÜREVİ KONİK KAPLAR	
Prof. Dr. İsmail AYTAÇ.....	35
ARDANUÇ KALESİ'NİN TARİHSEL ÖNEMİ VE ARDANUÇ DARPHANESİ ÜZERİNE BAZI TESPİTLER	
Dr. Öğr. Üyesi Osman AYTEKİN.....	37
YOZGAT ESENLİ KÖYÜ KÖY ODALARININ SANATSAL VE SOSYO-KÜLTÜREL İŞLEVLERİYLE İNCELENMESİ	
Tuğba BAĞBAŞI.....	39
2021 YILI ISPARTA İLİ ULUBORLU İLÇESİ TÜRKİYE SELÇUKLU VE BEYLİKLER DÖNEMİ YÜZEY ARAŞTIRMASI	
Doç. Dr. Abdullah BAKIR.....	41
ESKİ VAN'DA BATILILAŞMA DÖNEMİ KENT DOKUSU ÜZERİNE GÖZLEMLER	
Prof. Dr. Gülsen BAŞ, Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül BEKMEZ.....	43
KAYSERİ SELÇUKLU UYGARLIĞI MÜZESİNDE SERGİLENEEN KEYKUBADİYE SARAYI TAŞINIR KÜLTÜR VARLIKLARI	
Prof. Dr. Ali BAŞ, Prof. Dr. Remzi DURAN, Doç. Dr. Necla DURSUN-Dr. Öğr. Üyesi Şükrü DURSUN-Gürcan SENEM	44
MÜZE UYGULAMALARI	
Dr. Öğr. Üyesi Tuğba BATUHAN	46
BİR KÜLTÜR HİZMETİ: SİVAS GÖK MEDRESE VAKIF MÜZESİ	
Suzan BAYRAKTAROĞLU	48
ESKİ ANTAKYA KONAKLARINDA TAŞA İŞLENEN SEVGİ: KUŞ FANUSU/TAKASI	
Zülfıye BAYTAR	50

ALIMLAMA, BENİMSENME VE YENİLİK: TANZİMAT DÖNEMİNDEN İTİBAREN OSMANLI GÖRSEL SANATLARINDA YENİ BİR SÖZ VARLIĞI

Giulia BEİ, Maria Pia Ester CRİSTALDİ.....52

YENİ BULGULAR IŞIĞINDA KALE TEKKE ÖNÜ MESCİDİ /CAMİİ

Prof. Dr. Mustafa BEYAZIT, Meryem CANSEVEN54

DENİZLİ'DE BEKTAŞI İZLERİ

Prof. Dr. Yasemin BEYAZIT, Prof. Dr. Mustafa BEYAZIT56

SİLİFKE KALESİ 2020-2021 YILI KAZI ÇALIŞMALARI

Prof. Dr. Ali BORAN.....57

TOKAT TAHTAKALE HAMAMI

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan BOŞDURMAZ59

EĞİRDİR SULTAN II. GIYASEDDİN KEYHÜSREV KERVANSARAYI KAZILARINDA BULUNAN BİR GRUP SIRLI SERAMİK

Dr. Öğr. Üyesi Rüstem BOZER-Doç. Dr. Muharrem ÇEKEN.....61

PETROL SANAYİNİN KÜLTÜREL MİRASI: MERSİN ATAŞ RAFİNERİSİ LOJMAN YERLEŞKESİ

Doç. Dr. Tolga BOZKURT – Prof. Dr. Nida NAYCI62

TANZİMAT SONRASI EĞİTİM YAPILARINA BİR ÖRNEK: ÜRGÜP RÜŞDİYESİ

Doç. Dr. Ayşe BUDAK.....64

KÜTAHYA MÜZESİ DEPOSU'NDAKİ ÇİNİ FIRINI MALZEMELERİ VE ÜRETİM AŞAMALARINA KATKILARI

Begüm BUĞDAYCI 66

CENNET KAPIDA TASARIM AYRINTILARI Divriği Külliyesi Mimari Plastiğinden Bir Kesit

Dr. Mustafa BULUT68

KAZI/KONSERVASYON ÖNCESİ VE SONRASINDA NAMRUN (LAMPRON) KALESİ HAMAMI

Prof. Dr. Hasan BUYRUK.....70

I. ALEKSİOS KOMNENOS VE II. IOANNIS KOMNENOS (TONDOLAR)

Doç. Dr. Yılmaz BÜKTEL-Zuhal ÇELİKLİ.....72

İZMİR-ÇEŞME, ESKİ ÇEŞME (İSMAİLOBASI) KÖYÜ CAMİİ KORUMA UYGULAMALARI

Doç. Dr. Şakir ÇAKMAK.....74

HAZAR DÖNEMİ KALE DUVARLARINDAKİ TASVİRLER ÜZERİNE

Doç. Dr. Jale Özlem OKTAY ÇEREZCİ76

ÇELTEK KÖYÜ'NDEKİ GELENEKSEL KIRSAL DOKUNUN YÜZEY ARAŞTIRMASI

Dr. Öğr. Üyesi Uğur DEMİRBAĞ.....78

AL ODA KAYA KİLİSESİ

Özlem DOĞAN80

KORUMA-ONARIM ALANINDA TÜRKİYE VE AVRUPA ÜLKELERİNDEKİ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Gülder EMRE.....82

BİZANS VE SELÇUKLU DÖNEMLERİ'NDE KOMANA'DA BAKIRCILIK VE BAKIR MUTFAK KAPLARI

Prof. Dr. D. Burcu ERCİYAS-Doç. Dr. Meryem ACARA ESER84

HASANKEYF KAZI BULUNTULARI (2021)

Doç. Dr. Zekai ERDAL.....86

FATSA-BOLAMAN GÜVERCİNLİK MEZARLIĞI VE MEZAR TAŞLARI

Dr. Öğr. Üyesi Sevinç EREN.....88

MATİATE YERALTI ŞEHİRİ 2021 YILI KURTARMA KAZISI

Dr. Öğr. Üyesi Durmuş ERSUN, Arş. Gör. Gencay GÜLOĞLU, İbrahim Halil KARABULUT90

SİVAS İLÇELERİNDE BULUNAN OSMANLI DÖNEMİ EĞİTİM YAPILARINDAN ÖRNEKLER

Dr. Öğr. Üyesi Ebru BİLGET FATAHA, Hacer ZOR.....92

KALECİK KALESİ 2022 YILI ÇALIŞMALARI

Prof. Dr. Nurşen ÖZKUL FINDIK, Prof. Dr. Murat ÇERKEZ, Doç. Dr. Bülent İŞLER, Doç. Dr. Hakan ÇETİN, Dr. Öğr. Üyesi Muhammet GÖRÜR, Tamer YİĞİTBAŞI94

NİKOMEDİA RÖLYEFLERİNİN MÜZECİLİK AÇISINDAN ÖNEMİ VE SERGİLENMESİ

Serkan GEDÜK	96
ANİ KAZISI CAM BİLEZİKLERİ (2020-2022)	
Dr. Öğr. Üyesi Gül GEYİK.....	98
KÜTAHYA KALESİ 2020 VE 2021 YILI KAZILARI	
Doç. Dr. Sevinç GÖK	100
ANKARA DEBBAĞHANE/TABAKHANE HAMAMI 2022 YILI KAZISI	
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet GÖRÜR, Tolga ÇELİK, Mehmet Özer MUHSİROĞLU, Beyza Nur ÇALIŞKAN, Esmehan Gökse SAPMAZ, Halil İbrahim KARAGÖZ, Doğukan YAYCI	102
HARPER'S WEEKLY'DEKİ OSMANLI KONULU POLİTİK KARİKATÜRLER HAKKINDA DÜŞÜNCELER	
Dr. Özgür GÜLBUDAK	104
“KEMALEDDİN MEKTEBİ”NİN TEŞKİLATLANIŞINI YARIM KALMIŞ BİR YAPI ÜZERİNDEN İZLEMELER:	
KÜTAHYA HASTANESİ ÖRNEĞİ	
Dr. Müjde Dila GÜMÜŞ.....	106
XVIII. YÜZYIL BAŞLARINDA BİR OSMANLI SADRAZAMI: ÇORLULU ALİ PAŞA'YA ATFDİLEN ÇEŞMELER	
Prof. Dr. Hamza GÜNDOĞDU, Öğr. Gör. Deniz DEMİR.....	108
KÜLTÜREL BELLEĞİN İZLERİ: İSKİLİP MİMARİSİNDE KAPI VE TOKMAKLAR	
Öğr. Gör. Dr. Oktay GÜNDOĞDU.....	110
OSMANLI EDİRNE'SİNİN KENTSEL GELİŞİMİNDE EDİRNE YENİ SARAY'IN YERİ	
Dr. Öğr. Üyesi Yavuz GÜNER.....	112
KONYA'DA YER ALAN EYVAN TİPİ TÜRBELER ÜZERİNE BAZI GÖZLEMLER	
Arş. Gör. Ayşenur DAĞ GÜRCAN, Prof. Dr. Haşim KARPUZ.....	114
EDİRNE MURADİYE CAMİ İÇ MEKAN ÇEŞMESİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER	
Doç. Dr. N. Çiçek AKÇIL HARMANKAYA.....	116
BALATLAR KAZISINDAN GÜN IŞIĞINA ÇIKARILAN MEZAR BULUNTUSU TARİHİ İNCİLLERE UYGULANAN KONSERVASYON YAKLAŞIMLARI	
Dr. Öğr. Üyesi R. Ragsana HASANZADE.....	118
KENDALE HECALA ORTA ÇAĞ BULUNTULARININ ÖN DEĞERLENDİRMESİ	
Ozan HETTO	120
XIX. YÜZYILIN İSTANBUL'UNDA ASSOMPTION RAHİBELERİNİN MEKÂNLAR ÜZERİNDEN TEMSİLİYETİ; KUMKAPI SAINTE-JEANNE D'ARC, FENERBAHÇE SAINTE-İRÈNE VE HAYDARPAŞA SAINTE-EUPHÉMIE OKULLARI	
Doç. Dr. Esmâ İGÜS.....	122
ÇAĞDAŞ SANATTA ATEŞ İMGESİ	
Derya DAŞDEMİR.....	123
PHRYGIA'DAN RÖLİK MUHAFAZALI BİR ALTAR	
Arş. Gör. Dr. Görkem İŞİK.....	125
DEMRE KIRSALINDAKİ BİZANS YAPILARININ TÜRK DÖNEMİ KULLANIMI	
Doç. Dr. Bülent İŞLER, Dr. Nesrin AYDOĞAN İŞLER.....	127
SÜRYANİ ELYAZMALARINDAKİ PARATEKSTLERİN İŞLEVİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	
Dr. Öğr. Üyesi Necla KAPLAN.....	129
ORTA VE İÇ ASYA'DA GEYİK TAŞLARI VE BU TAŞLARIN SEMBOLİZMİ	
Arş. Gör. Fırat KARA	131
DEĞİŞEN YÜZYILLARIN DEĞİŞMEYEN BEĞENİSİ: ANKARA'DAKİ OSMANLI DÖNEMİ KALEM İŞLERİ	
Muzaffer KARAASLAN	133
GÖRSEL VESİKALAR ÜZERİNDEN ARNAVUTLUK'TA GÜNÜMÜZE ULAŞAMAMIŞ YAPILARIN TESPİTİ	
Arş. Gör. Dr. Enes KAVALÇALAN	135
VAN AKDAMAR KİLİSESİ ASMALI KUŞAK RÖLYEFLERİNİN İKONOĞRAFİSİNE FARKLI BİR BAKIŞ	
Arş. Gör. Ferhat KAVAS.....	137
KARABÜK ESKİPAZAR İLÇESİ CUMHURİYET DÖNEMİ YAPILARI: TREN İSTASYONLARI	
Prof. Dr. Lütfiye GÖKTAŞ KAYA.....	139

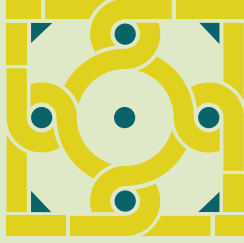
ALPHONSE MARIA MUCHA & SARAH BERNHARDT ‘IN SANATSAL İŞBİRLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME Öğr. Gör. Nida Anıl KAZANÇ	141
AYDIN İLİ BOZDOĞAN İLÇESİ SU MİMARİSİ Prof. Dr. Bülent Nuri KILAVUZ	143
OSMANLININ GEÇ DÖNEM SİVİL MİMARİ ÖRNEKLERİNDEN BURDUR TAŞODA KONAĞI Dr. Öğr. Üyesi Serkan KILIÇ	144
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ İSTANBUL RESİM VE HEYKEL MÜZESİ OSMAN HAMDİ BEY KOLEKSİYONUNA AİT BELGELER İLE “YAZMALI KADIN” ADLI ESERİN KONSERVASYON SÜRECİ VE SERGİLENMESİ Doç. Dr. M. Nilüfer KİRAZ, Buket ÖZDEMİR.....	146
BAHARLAR KÖYÜ ESKİ CAMİ VE TIRAZLAR KÖYÜ CAMİ (SARIGÖL-MANİSA) Dr. Öğr. Üyesi Serap ERÇİN KOÇER.....	148
ANTAKYA MÜZE OTELİ’NE DAİR SORULAR Doç. Dr. Fazilet KOÇYİĞİT.....	150
YOK OLMAYA YÜZ TUTAN BİR MİRAS: AFRİN-KATMA TREN İSTASYONU Dr. Emre KOLAY, Dr. Servet ÖZKAN, Dr. Öğr. Üyesi F. Mine TEMİZ	152
TURABDİN BÖLGESİ SÜRYANİ DİNİ MİMARİSİNDE İNZİVA MEKANLARI Dr. Öğr. Üyesi Tahsin KORKUT	154
ÇANDARLI AİLESİ’NİN İZNIK’TEKİ ESERLERİ Hasan KOYUNCU.....	156
KARS’TAKİ RUS ANITI (1910-1918) Doç. Dr. Elif KÖK	158
BALATLAR ÖRNEĞİ IŞIĞINDA TARİHSEL SÜREÇTE EVLİLİK HATIRASI İÇİN YAPILAN OBJELERE BAKIŞ Prof. Dr. Gülgün KÖROĞLU, Öğr. Gör. Deniz DEMİR.....	160
MERSİN YUMUKTEPE HÖYÜĞÜ ORTA ÇAĞ TABAKALARINDA GÜN IŞIĞINA ÇIKARILMIŞ KUTSAL EKMEK MÜHÜRLERİ Prof. Dr. Gülgün KÖROĞLU	162
EDİRNE YENİ SARAY’IN ASKERİ ÜSSE DÖNÜŞME SÜRECİ VE BU SÜREÇTE SARAY ALANINA İNŞA EDİLEN ASKERİ YAPILAR Doç. Dr. Gülay APA KURTİŞOĞLU.....	164
AKSARAY MÜZESİ’NDEKİ MADENİ BİR SÜRAHİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER Doç. Dr. Savaş MARAŞLI- Yusuf ALTIN.....	166
TÜRKİYE MÜZELERİNDEKİ GEÇİCİ SERGİLERİN ÖNEMİNİN TEKSTİL SANATI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ Öğr. Gör. Yasemin MASARACI, Dr. Öğr. Üyesi Sema Hatun TÜRKER	168
METROPOLİS ARAPLITEPE BİZANS KİLİSESİ Dr. Zeynep Adile MERİÇ	170
İLETİŞİMİN MİMARİSİ: OSMANLI’NIN TELGRAFHANE BİNALARI Prof. Dr. Nurcan YAZICI METİN	172
TRABZON AYASOFYASI MEZAR NİŞLERİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME Dr. Öğr. Üyesi Demet OKUYUCU, Emrah YÜCEL.....	174
TARSUS KIZILMURAT MAHALLESİ TARİHİ KENT DOKUSUNDA MEVCUT DURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ Arda OLCAYCAN, Deniz AYDIN, Gülseda BEREKETOĞLU, Ebru GÖZTEPE, F. Büşra ÖZTÜRK, Ayşenur ERKEK, Prof. Dr. Nida NAYCI, Doç. Dr. Meltem UÇAR	176
KAPADOKYA BİZANS KİLİSELERİNDE İSA’NIN PASSİONU SAHNELERİNİN İKONOĞRAFİSİ Dr. Gizem ÖNCELEN	178
ADI VE HEYKELLERİYLE MİTOLOJİNİN BİÇİMLENDİRDİĞİ BİR 20. YÜZYIL İSTANBUL YAPISI: MİNİERVA HAN Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Çağlayan ÖZKURT	180
OSMANLI CAM ŞİŞELERİNDE HÜSN-Ü HAT Dr. Zübeyde Cihan ÖZSAYINER.....	182

SİNOP BALATLAR KİLİSESİ'NDE BULUNAN KAZIMA GEMİ (GRAFFİTİ) TASVİRLERİ

Sedef ÖZTÜRK	183
BİTLİS DERE ÜSTÜ KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJESİYLE KENTİN DEĞİŞEN TARİHİ SURETİ	
Dr. Öğr. Üyesi Hazal Ceylan ÖZTÜRKER DEMİR	184
NİĞDE-ANDAVAL (AKTAŞ)TAKİ KONSTANTİN-HELENA KİLİSESİ DUVAR RESİMLERİ	
Prof. Dr. Sacit PEKAK- Prof. Dr. Nilay ÇORAĞAN	186
FETHİYE KALESİ KAZISI 2021 YILI ÇALIŞMALARI	
Prof. Dr. Kadir PEKTAŞ.....	188
BEÇİN KAZISI 2021 YILI ÇALIŞMALARI	
Prof. Dr. Kadir PEKTAŞ.....	189
ŞANLIURFA KALESİ KAZILARINDA (2020-2021) ELE GEÇİRİLEN SERAMİKLER HAKKINDA ÖN DEĞERLENDİRME	
Dr. Öğr. Üyesi Turgay POLAT.....	190
ERMENİ, SANATINDA HAÇKAR/HAÇTAŞI	
Doç. Dr. Güner SAĞIR.....	192
KARMA YAPILARA BİR ÖRNEK: TRABZON ESKİ PTT BİNASI (GABAYANI KONAĞI/İŞYERİ)	
Dr. Öğr. Üyesi Temel SAĞLAM	194
YALOVA'DA OSMANLI DÖNEMİ RUM YAPILARIN İNŞAASI VE ONARIMLARI	
Doç. Dr. Selçuk SEÇKİN.....	196
İSTANBUL BEYOĞLU MISIR APARTMANI MEHMET AKİF ERSOY HATIRA EVİ VE MÜZECİLİKTE HATIRA EVİ GELENEĞİ	
Anılcan SIÇRAYIK	198
TRABZON MANASTIRLARINDAKİ SON MAHKEME SAHNELERİ	
Dr. Öğr. Üyesi A. Nazlı SOYKAN	200
2021 YILI KALEHİSAR ARKEOLOJİK KAZI ÇALIŞMALARI	
Doç. Dr. Mustafa Kemal ŞAHİN- Arş. Gör. Ali Rıza BİLGİN- Arkeolog Metin ÇAKAR	202
AVRUPA MENŞEİ İSKAMBİL KARTLARINDAKİ TÜRK TASVİR ÖRNEKLERİ	
Mert ŞAHİN.....	204
KAYSERİ MÜZESİ'NDEKİ KAHVE KUTULARI	
Nihal ŞAHİNER, Doç. Dr. Aslı SAĞIROĞLU ARSLAN	206
KAYSERİ/GESİ VE ÇEVRESİNDE BULUNAN TARİHİ MEZARLIKLAR VE MEZAR TAŞLARI	
Prof. Dr. Şerife TALİ	208
BRUNO TAUT'UN TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİ (1936-1938)	
Ünal TANRIVERDİ.....	210
BİR KÜLT ALANININ DÖNÜŞÜMÜ ÜZERİNE: SMYRNA PİSKOPOSU AZİZ POLYKARPOS'UN MEZARINDAN, İZMİR'İN YUSUF BABA/DEDE TEKESİNE	
Arş. Gör. Settar TARMAN, Doç. Dr. Emine TOK	212
MİMARİNİN DOĞAYA SAYGISI: SAFRANBOLU İZZET MEHMET PAŞA VE LÜTFİYE (KAÇAK) CAMİİ	
Arş. Gör. Rumeysa TEKE, Arş. Gör. Elif ÖZDEMİR AKYÜREK.....	214
KONYA / İKONİUM ALAADDİN YAPI KOMPLEKSİ SPOLIA MALZEMESİ HAKKINDA GÖZLEMLER	
Doç. Dr. Çiğdem TEMPLE.....	216
BİTLİS ŞEHİR SURLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
Arş. Gör. Muhammet Erşed TOKAT	218
DELHİ BADA GUMBAD KÜLLİYESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet TOP - Özgün CAN	220
TOPKAPI SARAYI MİMARİSİNDE TESPİT EDİLEN SANATKÂR İMZALARI	
Prof. Dr. Abdülhamit TÜFEKÇİOĞLU	222
MARDİN'DE AYŞE NİLGÜL UTKU KONAĞI	
Dr. Şerif TÜMER.....	224
YENİ BULGULAR ÇERÇEVESİNDE ARİF HİKMET HOLTAY'A BAĞLANAN BİR YAPI : VALİDEBAĞ SANATORYUMU	
Prof. Dr. Fatma Nalan TÜRKMEN	226

İZNİK ORHAN İMARETİ CAMİİ'NDE 2022 ÇALIŞMALARI

Ahmet TÜRKMENÖĞLU, Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Denknalbant ÇOBANOĞLU	228
PERGE'DE BİZANS DÖNEMİ ÇALIŞMALARI	
Doç. Dr. Ayça TİRYAKİ TÜRKMENÖĞLU, Doç. Dr. Özgü ÇÖMEZOĞLU UZBEK.....	230
KONYA SAHİP ATA TÜRBES'İNDEKİ ÇİNİLİ SANDUKALARIN HAT SANATI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Büşra TÜRKÖZ	232
TARSUS TARİHİ KENT MERKEZİNDE BULUNAN TEK KATLI EVLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Doç. Dr. Meltem UÇAR	234
DEĞİŞİM VE DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE HALIÇ KUZEY KIYILARININ TARİHSEL GELİŞİMİ ÜZERİNE: SÜTLÜCE, HASKÖY VE KASIMPAŞA	
Öğr. Gör. Dr. Burcu ALARSLAN ULUDAŞ	236
İSTANBUL DENİZ MÜZESİ'NDE SERGİLENEN CAM HUMBARALAR	
Prof. Dr. Zekiye UYSAL	238
ÇANAKKALE SAVAŞLARI LOJİSTİĞİNDE SU YAPILARI: ÇEŞMELER	
Prof. Dr. Ali Osman UYSAL	240
AZİZ İOULITTA VE KERYKOS'UN MUSTAFAPAŞA'DAKİ MERDİVEN/DERİNDERE KİLİSESİ RESİM PROGRAMINDAKİ ŞİFACI ROLÜNE YÖNELİK BİR ÖNERİ	
Dr. Öğr. Üyesi Şükran ÜNSER.....	242
HADRIANOPOLİS KİLİSE MEZARLARI VE BİR GRUP BULUNTUSU	
Dr. Ercan VERİM	244
DİYARBAKIR ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDEKİ FİĞÜRLÜ ARTUKLU DÖNEMİ SİKKELERİ	
Doç. Dr. Sahure YARIŞ	246
SELÇUKLU HELÂLARINDA TEMİZ SU TEMİNİ VE ATIK TAHLİYE BİÇİMLERİ	
Prof. Dr. Alptekin YAVAŞ.....	248
ANADOLU'DA BULUNAN KATMANLAŞMIŞ CAMİ YAPILARI	
Prof. Dr. Ayşıl TÜKEL YAVUZ.....	250
AMORİUM'DA TARIMSAL ÜRETİM VE TARIM ALETLERİ	
Dr. Selda UYGUN YAZICI - Zeynep AKTOP.....	251
MARDİN KALESİ 2021 YILI ARKEOLOJİK KAZI ÇALIŞMALARI	
Doç. Dr. Evindar YEŞİLBAŞ	253
KORYKOS KALESİ 2021 YILI KAZISINDA BULUNAN SIRLI SERAMİKLER	
Doç. Dr. Şener YILDIRIM, Özlem DOĞAN	255
MUĞLA-FETHİYE ARKEOLOJİ MÜZESİ BİZANS DÖNEMİ EL SANATI MADEN ESERLERİ: HAÇ ÖRNEKLERİ	
Dr. Öğr. Üyesi Semra PALAZ YILDIRIM	257
HAZRO İLÇESİNDEKİ KÜLTÜR VARLIKLARI	
Prof. Dr. İrfan YILDIZ.....	259
DEYRÜ'L ZAFARAN EL YAZMASI MİNYATÜRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	
Dr. Öğr. Üyesi Evren YILMAZ, Kübra UĞRAŞ.....	261
YUMUKTEPE HÖYÜĞÜ KAZILARINDA ORTAYA ÇIKARTILAN KALEM (STYLUS) ÖRNEKLERİ	
Dr. Öğr. Üyesi Sanem SOYLU YILMAZ.....	263
ANKARA'DA BİR DADACI: MONİ SALİM ÖZGİLİK	
Evren YILMAZ, Nazlıcan TAHİRLER	265
FİLİBE ULU CAMİ: BANİSİ ve İNŞA TARİHİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
Dr. Öğr. Üyesi Hasan YILMAZYAŞAR.....	267
KEMAH KALESİ BEY CAMİİ RESTORASYONU	
Prof. Dr. Hüseyin YURTTAŞ, Prof. Dr. Haldun ÖZKAN, Dr. Öğr. Üyesi Zerrin KÖŞKLÜ	269
ŞARKİYATÇILIK ÖNCESİ ŞARK ANLATIMLARI: 17. YÜZYIL AVRUPALI GEZGİNLERİN GÖZÜNDEN İZMİR	
Dr. Öğr. Üyesi Çağla CANER YÜKSEL, Doç. Dr. Ceren KATIPOĞLU ÖZMEN.....	271
ESKİ VAN KENTİNDEKİ (TUŞBA) ARKEOLOJİK KAZILARINDA ARKEOJEOFİZİK ÇALIŞMALARIN SOMUT KÜLTÜREL MİRASA KATKILARI	
Dr. Öğr. Üyesi Fethi Ahmet YÜKSEL, Doç. Dr. Erkan KONYAR, Dr. Can AVCI	273

Mersin Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
**26. Orta Çağ ve Türk Dönemi
Kazıları ve Sanat Tarihi
Araştırmaları Sempozyumu**

19 - 22 Ekim 2022 / MERSİN

SEMPOZYUM PROGRAMI

KONYA'DA YER ALAN EYVAN TİPİ TÜRBELER ÜZERİNE BAZI GÖZLEMLER

Arş. Gör. Ayşenur DAĞ GÜRCAN, Prof. Dr. Haşim KARPUZ

Karatay Üniversitesi

Türbe mimarisi İslamiyet'in İran ve Türkistan coğrafyasına tesir etmesinden sonra İslam mimarisinde önem kazanmıştır. Türbe yapıları, farklı mimari form ve ölçeklerde, farklı örtü sistemlerinde, farklı malzeme ve süsleme tekniklerinde Türk-İslam coğrafyasında görülmektedir. Bu yapılar bazen tek başına, bazen bir külliye içerisinde bazen bir yapı içinde bazen de bir yapıya eklenilerek biçim kazanmışlardır. Bu anıtsal yapıların içerisinde en az üzerinde durulan ise eyvan tipi türbelerdir. Eyvanlı türbeler diğer Selçuklu türbelerinde olduğu gibi alt katta cenazelik üstte ise eyvan biçimli gövdeden oluşan bir ziyaretgâha sahiptir. 13. ve 14. Yüzyıllarda görülmekte olan Anadolu'ya özgü bir tip olarak yorumlanabilecek bu yapılara ait en fazla örneğe Konya ve çevresinde rastlanılmaktadır. Bunun yanında Konya'nın yakın çevresinde bulunan Karaman Sadettin Ali ve Afyon Boyalıköy Türbeleri de önemli örneklerdir.

Bu çalışmada Konya ve çevresindeki eyvan tipi türbeler üzerine araştırma gözlemleri sunulacaktır. Araştırmada incelenecek örneklerin bazıları yıkılmış, bazıları da bilinçsiz onarımlar ile özgünlüğünü kaybetmiştir. Eyvanlı türbelerin günümüze gelen örneklerinin yanında onarılmış ve tartışmalı olan örnekler de ele alınmıştır. Günümüze ulaşabilmiş örnekler Gömeç Hatun Türbesi, Akşehir Emir Yavaş Türbesi, Bedrettin Gevhertaş Türbesi, Cemal Ali Dede Türbesidir. Özgünlüğünü kaybetmiş yenilenen örnekler ise Şeker Furuş Türbesi, Eflaki Türbesidir. Ayrıca tartışmalı eyvan türbeler olarak tanımladığımız Tavus Baba Türbesi, Hocacihan Afakan Türbesi, Şeyh Osman Rumi Türbesi de çalışma kapsamında incelenmiştir.

Çalışmada ilk olarak eyvanın sembolik önemi, eyvan ve türbe arasındaki bağ, eyvanlı türbelerin Anadolu türbe mimarisinin gelişmesine katkısı araştırılmıştır. Örnek alan çalışmasında ise Konya'daki eyvanlı türbelerin plan ve kütle biçimlenişine, malzeme ve teknik özelliklerinin belirlenmesine, süsleme programına yer verilmiştir. Bunun yanında eyvanlı türbelerin korunma ve restorasyon sorunları ayrıca değerlendirilmiştir.

Çalışmadan elde edilen bulgular arasında Konya kenti eyvanlı türbeler bakımından zengin örnekler sunmaktadır. Selçuklu başkentinde bu türbe formu yaygın olarak tercih edilirken Osmanlı dönemi ile birlikte eyvanlı türbeler görülmez olmuş, eyvanın mimaride kullanım alanının daralması türbe mimarisine de yansımıştır. Eyvan tipli türbelerde malzeme kullanımında ağırlıklı olarak taş üstü tuğla kullanımı tercih edilmiştir. Bunun yanında onarımı farklı şekilde yapılmış 3 adet türbenin eyvan tipinde olabileceği görüşü sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Anıt Mezar, Anadolu Selçuklu, Eyvan, Mezar Mimarisi, Türbe.

SOME OBSERVATIONS ON THE IWAN TYPE TOMBS IN KONYA

Arş. Gör. Ayşenur DAĞ GÜRÇAN, Prof. Dr. Haşim KARPUZ

Karatay University

The ruins of the Orhan Imaret Mosque and the bath, located outside the city wall in İznik, near the Yenişehir Gate, have survived to the present day. Among the structures located on two separate areas, the mosque was built in the south, and the bath was built approximately 200 m. to the north. With the excavations carried out in 1963 and 1964 under the direction of Prof. Dr. Oktay Aslanapa, it was determined that the building, which has walls alternated with stone and brick, showed a plan of the type defined as a tabhane / zawiya. The stone inscription found in several pieces during the excavation and delivered to the museum gives the construction date of the building as H. 735 (M. 1334-1335). In addition, it was understood from the traces on the walls and the pieces of the green and turquoise tiles on the ground that the interior of the mosque was once covered with hexagonal tiles.

The main ruins of the mosque, which was in private ownership until recently and was surrounded by olive trees, was filled with soil again and surrounded by stones, soil and bushes due to apathy, neglect and human interventions over a period of more than 55 years. A cleaning work was carried out under the supervision of the Iznik Museum in April-May-June 2022 in the building, whose surroundings were expropriated and connected to the road by the Iznik Municipality.

In addition to the determinations made in the time of Prof. Dr. Oktay Aslanapa, in this study, especially the outer walls were exposed. The foundation of the building was tried to be detected with the soundings dug at different points. It has been observed that spolia material consisting of many large blocks of stones was used in the building. Arch traces of the collapsed porticos in the narthex, collapsed columns, marble fragments, a large amount of floor bricks, architectural pieces that may belong to doors and windows, and green glazed hexagonal tiles were identified during this study.

As far as can be seen, the binding of the lime mortar on its walls has disappeared and the building, whose walls are almost at the level of the foundation, is about to disappear rapidly. It is important to determine the current situation and to transfer the structure to future generations by preserving its existence. For this purpose, the paper will focus on the data obtained in the 2022 study on the structure.

Keywords: Anatolian Seljuk, Grave Architecture, Iwan, Mausoleum, Tomb.